

آیت‌الله محسن اراکی در برنامه تلویزیونی صف اول

خانم‌ها با احراز شرایط نمایندگی می‌توانند عضو خبرگان رهبری شوند

منعی از لحاظ قانونی وجود ندارد که اگر خانمی دارای شرایط باشد، می‌تواند کاندید شود و اگر توانست رأی بیاورد، می‌تواند عضو مجلس خبرگان شود؛ همچنین مسئله محدود به کسانی که لباس روحانیت دارند، نیست، ما علما و دانشمندانی داشتیم که بدون لباس روحانی بودند؛ اما از لحاظ علمی بسیار مقام بالایی داشتند.

آیت‌الله محسن اراکی؛ عضو مجلس خبرگان رهبری در گفت و گوی برنامه تلویزیونی صف اول، به تبیین جایگاه و عملکرد مجلس خبرگان که مشروح آن در ادامه می‌آید.

▫ اول از همه درباره مجلس خبرگان و مجلسی که

شاید مقداری برای توده مردم کمتر شناخته شده باشد، توضیح دهید. البته یک دلیل کمتر شناخته شده نبودن شاید این است که اعضای خبرگان به‌ندرت میل دارند، تبلیغاتی درباره عملکرد خود کنند و تنها انتخاباتی است که رقابتی در آن نیست. درباره اینکه در مجلس خبرگان چه اتفاقی می‌افتد، به‌جزه آن دو اجلاسپه‌ای که هر سال در شهریور و اسفند برگزار می‌شود، توضیح دهید.

● مجلس خبرگان یک نهاد بی‌ظنیری در نظام‌های سیاسی دنیاست و مردم باید نسبت به این نهاد اطلاعات بیشتری پیدا کنند؛ نه‌تنها عامه مردم حتی متخصصان در علوم سیاسی، حقوق اساسی و فلسفه سیاسی اقتضا می‌کند، این نهاد نوپدید را در نظام سیاسی کشور بیشتر بشناسند. یکی از امتیازات نظام سیاسی ایران این است که نظامی مبتنی بر خبرگی است؛ یعنی شخصی که سکاندار اصلی این نظام است، بر اساس دو معیار انتخاب می‌شود؛ یکی انتخاب مردم و دوم از طریق خبرگان؛ لذا واسطه مردم برای گزینش چنین شخصیتی خبرگان جامعه است. ما دو مفهوم در نظام تفکر اسلامی داریم؛ یکی رقابت منفی و مثبت، رقابت مثبت ما در واژگان دینی در تنافس تعبیر می‌شود؛ یعنی سبقت گرفتن از یکدیگر و دستیابی به هدف بالا رقابت‌ها بیشتر منفی در نظر می‌آید؛ یعنی برای دستیابی به یک منفعت مادی و یک چیز شخصی، دو نفر با یکدیگر نزاع می‌کنند. در انتخاب‌های ما این‌طور است و باید باشد، یعنی اینکه چند نفر یا بیشتر برای دستیابی به یک جایگاه خدمت به مردم از یکدیگر سبقت می‌جویند که نگاه قرآن کریم نسبت به سبقت‌جویی، نگاه مثبتی است؛ اینکه فرصت یا حوزه رقابت، خیلی حوزه داغی نیست، به‌دلیل این است که خود خبرگی چیزی است که کثیرالوجود نیست؛ یعنی ما آدم‌های خیره‌ای که در جایگاهی باشند که بتوانند رهبر را انتخاب کنند، در جامعه محدود هستند.

▫ البته علما اخلاقی دارند که خیلی وقت‌ها از اینکه حتی خودشان را شایسته و واجد آن شرایط بدانند، پرهیز می‌کنند. بعضا دیده می‌شود در انتخابات خبرگان کسانی دیدن بعضی از علما می‌روند و آنها را دعوت می‌کنند و آنها دعوت را نمی‌پذیرند. شاید کمتر در بقیه انتخابات‌ها داشته باشیم؟

● بله یعنی در خبرگانی که باید برای این کار انتخاب شوند، یکی از عناصر این است که اهل دنیاگریزی و شهرت‌گریزی شوند که این موجب این می‌شود که خود خیره کمتر پیش‌قدم شود که انتخاب شود؛ لذا دیگران از آنها تقاضا می‌کنند؛ لذا گاهی اوقات احساس تکلیف می‌کنند و اگر وارد این میدان نشود، ضربه‌ای به اسلام و ساختار نظام وارد می‌شود؛ ولو اینکه برایش از لحاظ اینکه ناگزیز شود که مطرح شود، سخت است.

▫ وارد هم می‌شوند، هیچ‌گونه خرج انتخاباتی نمی‌کنند؛ چه از جنس پوستر چسباندن و… در فضای شهری معمولاً چیزی نمی‌بینیم.

● بله اگر هم باشد، خیلی محدود و در حد توان کسانی است که آنها مایل هستند.

▫ در مجلس خبرگان حقوق هم می‌گیرید؟

● خیر در مجلس خبرگان حقوق نیست؛ هیچ مزایایی برای اعضای مجلس خبرگان داده نمی‌شود. تنها چیزی که به آنها داده می‌شود، سالانه یک مبلغ مختصری برای هزینه رفت و آمدهاست؛ چون بسیاری از خبرگان باید از شهرستان‌ها بیایند.

▫ رقم آن چقدر است؟

● در کل سال گاهی مثلاً ۱۰ میلیون تومان می‌شود. رقم مشخصی هم ندارد؛ گاهی ۱۵ میلیون تومان آخرین عددی که امسال داده شد، ۲۰ میلیون تومان بود که معمولاً خرج راننده و رفت و آمد می‌شود.

▫ درباره ساختار مجلس خبرگان می‌فرمایید؟

● مجلس خبرگان یک مجلس بی‌ظنیری در نظام‌های سیاسی است که دو وظیفه اصلی دارد؛ انتخاب و عزل

رهبر؛ اگر رهبر خدای نکرده فاقد شرایط شد. وظیفه

دیگر این است که پا به پای فعالیت‌های رهبر حرکت کند و چک کند، توانایی‌های رهبر را که آیا شرایط رهبری در او تداوم دارد یا خیر و لذا برای حدی از این دو وظیفه، یک کمیسیون در مجلس خبرگان تعیین می‌شود که مجلس خبرگان انتخاب می‌کند که وظیفه دارد، مسئله

رهبری را دنبال کند؛ حتی کسانی که می‌توانند واجد شرایط باشند. البته در زمان‌های مختلف کاملاً تغییر پیدا می‌کند؛ یعنی ممکن است، هر دو سه سال این حالت عوض شود. کسانی که برای این کار در نظر گرفته و پیشنهاد می‌شوند؛ مثلاً به یک فهرستی می‌رسند و اعضای خبرگان، گزینه‌هایی را که می‌دانند واجد شرایط هستند پیشنهاد می‌کنند این گزینه‌ها به فهرستی می‌رود و این فهرست در گروه کمیسیون مخصوص بررسی و نتایج در یک کمیته ویژه نگهداری می‌شود. برای وقتی که نیاز باشد و لذا این بخش محرمانه است و بخشی است که اعلامی نیست. کمیسیون تحقیق هم داریم که باید ادامه شرایط رهبری را چک کند که خود مقام معظم رهبری هم تأکید دارند، برای اینکه مجلس خبرگان باید به وظیفه خود عمل کند. در دیداری که با آقا داشتیم، ایشان تأکید داشتند که باید فعال‌تر عمل کنند. اینکه نکته بسیار مهمی را خودشان مورد تأکید قرار دادند که مجلس خبرگان یا کمیسیون تحقیق باید بیشتر وارد شود و تداوم شرایط رهبری را زیر نظر بگیرد.

▫ آیا جزئی‌تر و عینی‌تر این، روشی برایش توصیه کرده‌اند؟ مثلاً اگر این کمیسیون خوراست، نظارت و تحقیقی کند، نیاز به چه چیزی دارد؛ احیاناً اگر جلسه‌ای باشد یا توضیحی بخواهد؟

● این کار معمولاً از گزارش‌ها شروع می‌شود؛ مثلاً گزارشی آمد که در فلان مسئله مشکلی وجود دارد. دیگر اینکه اگر گزارش هم نیباشد، خود خبرگان به کمیسیون منعکس می‌کنند و کمیسیون اختیار دارد، در همه دستگاه رهبری برود و تحقیق کند و مقام معظم رهبری هم، کاملاً راه را باز گذاشته‌اند و این فرصت را فراهم کرده‌اند که در هر جا اعضای کمیسیون تحقیق بخواهند ورود و پرسشی کنند، چه از خودشان و چه از کسانی که مسئولیت‌هایی از سوی ایشان دارند، این کاملاً برای آنها فراهم است و مقام معظم رهبری هم، همیشه استقبال کرده‌اند.

▫ آیا جلساتی هم تا به حال برگزار شده و این اتفاق در عمل افتاده است؟

● کمیسیون تحقیق معمولاً سالی یک‌بار باید خدمت مقام معظم رهبری برسند و سؤالاتی که باید بکنند می‌پرسند و توضیحاتی که مقام معظم رهبری باید بدهند، می‌دهند. اگر لازم بود، توضیحاتی از کسانی دیگر

که با ایشان ارتباط دارند، خواسته می‌شود.
▫ شامل دستگاه‌ها و زیرمجموعه رهبری هم می‌شود؟

● بله، دستگاه‌هایی که مسئول آن دستگاه را مقام معظم رهبری منصوب می‌کنند؛ مانند صدا و سیما.
▫ مجلس خبرگان و کمیسیون تحقیق درباره عملکرد صدا و سیما هم ورود دارند و ممکن است، بررسی کنند؟

● آن عملکردی که مربوط به عملکرد رئیس صدا وسیماست که منصوب آقاست، ارزش و سپاه و خیلی از نهاد‌های بزرگی که داریم. آنچه وظیفه مجلس خبرگان است، آن محدود‌های است که مربوط به توانایی‌های رهبر و عملکرد رهبر است؛ لذا در انتخاب مثلاً مسئولان این نهاد‌ها، یک تحقیقی انجام می‌گیرد که فرض کنید، رهبر در این انتخاب درست انتخاب کرده است یا اگر انتخابی انجام گرفته، طبق انتخاب صحیح بوده یا نه و اگر لازم باشد، این تحقیقی‌ها را انجام می‌دهند.

▫ کار کمیسیونی که وظیفه بررسی مصادیق را بر عهده دارد، بسیار حساس است. آیا اعضای این کمیسیون علنی هستند و محرمانه نیست و شناخته‌شده هستند یا خیر؟

● منعی از اعلام اسامی آنها وجود ندارد؛ لکن رسم مجلس خبرگان این بوده که اگر لازم باشد، اعلام کنند؛ یعنی هرگاه مجلس خبرگان تشخیص داد، هیئت‌رئیسه مطلب را مطرح می‌کند. اگر نظر مجلس خبرگان مثبت بود، به عامه مردم گزارش می‌کنند. در مجلس خبرگان به‌لحاظ حساسیت فوق‌العاده‌ای که تصمیمات آن در مجلس دارد، حساسیت از دو نظر است؛ یک) به هر حال کار مهمی است که مربوط به سرنوشت اصل نظام است. دو) دشمنان زیادی را که نظام دارد و دستگاه‌های آماده برای حمله و تهاجم و ایجاد تشکیک و ابهام در مسائل؛ لذا مصلحت اقتضا می‌کند، فقط در مواردی که لازم است آن چه که لازم است، اعلام می‌شود. آنچه لازم نیست، می‌ماند تا وقتی که ضرورتی احساس شود.

▫ مطالبه رهبری از اعضای خبرگان سابقه هم داشته یا اولین‌بار است که رهبری از اعضای خبرگان خواستند که در جمع جوانان و دانشجویان حاضر شوند و به سؤالات و شبهات پاسخ دهند؟

● با این تأکید شاید نه؛ ولی مکرراً مقام معظم رهبری بر این مسئله اصرار دارند که مجلس خبرگان یک مجلس بسیار ویژه و دارای استعدادها و توانمندی‌های بسیار بسیار فوق‌العاده‌ای است و‌این مجلس می‌تواند خدمات زیادی به مردم و جامعه ارائه دهد و نباید اعضای مجلس خبرگان خودشان را محدود کنند، به یک سری مسائل شکلی. در این دیدار(ظاهراً دیدار

www.ofoghawzah.com

● اخبار کوتاه ایــــران

● **برنامه فضایی باسرعت درحال پیشرفت است:** رئیس ستاد کل نیروهای مسلح: پرتاب ماهواره‌های متعدد و در مدار قرار دادن آنها یکی دیگر از موفقیت‌های نیروهای مسلح در سال گذشته بود که در این رابطه اکنون دو ماهواره در مدار زمین داریم که هر روزه اطلاعات مورد نیاز را مخابره می‌کند. برنامه فضایی نیروهای مسلح باسرعت در حال پیشرفت است.

● **رشد جمعیت ایران پایین‌تر از ۲۵ سال گذشته:** مجله

لنست در گزارشی نوشت: ایران در روند پیروی جمعیت با شتابی روزافزون روبه‌رو است، به‌طوری که در سال ۲۰۲۲، نسبت افراد بالای ۶۰ سال در ایران از ۱۰ درصد کل جمعیت فراتر رفته است. در عین حال نرخ رشد جمعیت در ایران ۰.۷ است که کمترین نرخ در ۲۵ سال گذشته است. در رأس چالش‌های مربوط به سالمندی جمعیت در ایران، سالمندان مجرد یا تنهایی هستند که در خانواده‌هایی با ابعاد کوچک زندگی می‌کنند. در حال حاضر، حدود ۳۰ درصد از سالمندانی که به‌تنهایی زندگی می‌کنند، در سنین ۸۰ سال و بالاتر هستند.

● **بیانیه مشترک ایران و عربستان به امضا رسید:** بیانیه مشترک میان ایران و عربستان سعودی با امضای وزرای خارجه این دو کشور و با حضور وزیر امورخارجه چین به امضا رسید. در بخشی از بیانیه آمده‌است که دو طرف توافق کردند، نمایندگی‌های دو کشور طی زمان مورد توافق، بازشایی شود و اقدامات لازم را برای گشایش سفارت‌خانه‌های دو کشور در ریاض و تهران و سرکنسولگری‌های این دو کشور در جده و مشهد صورت دهند. دو طرف توافق نمودند هماهنگی‌های لازم را میان هیئت‌های فنی برای بررسی راه‌های گسترش همکاری میان دو کشور از جمله تسهیل اعطای روادید برای شهروندان دو کشور همانند روادید عمره، ادامه دهند.

● **امکان تبدیل ارزهای خانگی به سپرده ارزی در بانک:** بر

اساس اعلام بانک مرکزی، مردم می‌توانند ارزهای خانگی خود را به سپرده ارزی در بانک تبدیل کنند. این بانک همچنین اعلام کرده در صورتی که مردم، قصد برداشت اصل یا سود سپرده ارزی خود را داشته باشند، بانک‌ها باید وجه مردم را رعینا با ارز دریافت شده، یا دلار و یورو پرداخت کنند.

● **طراحی و تولید کیت‌های ژنتیک:** متخصصان یک مجموعه دانش بنیان، دانش فنی تولید کیت‌های تشخیص بیماری‌های ژنتیکی را بومی‌سازی کردند. این کیت‌ها از جمله محصولات وارداتی بود و با داخلی‌سازی آن در کشور هزینه انجام آزمایش‌های ژنتیکی کاهش پیدا می‌کند.

● **عدم ارائه خدمات به دانشجویان و دانش‌آموزانی که**

حجاب را رعایت نکنند: اطلاعیه وزارت علوم: کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، از ارائه خدمات آموزشی، رفاهی و … به معدود دانشجویانی که قوانین و مقررات دانشگاه‌ها در خصوص حجاب و عفاف را رعایت ننمایند، معذور خواهند بود. وزارت آموزش و پرورش نیز در خصوص حجاب و عفاف بیانیه‌ای صادر کرد و به ۱۶ برنامه این وزارتخانه در این حوزه اشاره کرد.

● **نامه محرمانه نمایندگان ولی‌فقیه به رئیس‌جمهور درباره حجاب:** حجت‌الاسلام والمسلمین حاج‌علی‌اکبری رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه: نامه‌ای تبیینی، تفصیلی و انتقادی در ارتباط با وضعیت عفاف و حجاب به صورت محرمانه برای رئیس‌جمهور ارسال شده است. ارکان مرتبط نظام برای ترویج الگوی زیست عفیفانه، دغدغه‌مند و مشغول فعالیت هستند؛ اما در عین حال دشمن می‌خواهد این موضوع را به عاملی برای دو قطبی‌سازی میان مردم و ایجاد اختلاف در میان نیروهای انقلابی تبدیل نماید.

● **صهیونیست‌ها آماده پاسخ قاطع ایران باشند:** معاون هماهنگ کننده سپاه پاسداران: صهیونیست‌ها سرسخت‌ترین دشمنان و همواره پشت‌پرده تفرقه‌افکنی، جنایت‌ها و خیانت‌ها بوده و در همه صحنه‌ها توطئه و نقش داشته‌اند. صهیونیست‌ها همواره در پشت‌پرده جنایت بوده؛ اما حرکت و مقاومت جمهوری اسلامی خیانت و دست‌های پشت‌پرده آنان را بیرون کشانده و باید آماده پاسخ محکم و قاطع باشند. هیچ‌گاه اجازه نمی‌دهیم اسرائیل دیگری ایجاد شود و کارشان تمام است، امروز فروپاشی و نابودی اسرائیل را می‌بینیم و این قطعی است.

● **تصویب حق مسکن ۹۰۰ هزار تومانی کارگران:** سخنگوی دولت: مبلغ کمک هزینه مسکن کارگران در جلسه هیئت دولت بررسی شد و همان مبلغ ۹۰۰ هزار تومانی پیشنهادی شورای عالی کار تصویب شد.

● **اطلاعیه پلیس درباره هنجارشکنی در جامعه:** مرکز اطلاع‌رسانی پلیس : پلیس در چارچوب حفظ ارزش‌ها و تقویت سلامت روانی جامعه، هیچ نوع رفتار و کنش فردی و جمعی معایر با قانون را بر نمی‌تابد و با هر فعل و اقدامی که امنیت روانی و آرامش عمومی را دستخوش چالش نماید، براساس «مُر قانون» برخورد می‌نماید.

● **ارسال پیام اخطار به ناقضان قانون حجاب:** در اقدامی ابتکاری، پلیس به جهت جلوگیری از بروز هرگونه تنش و تراحم با هموطنان در برقراری قانون عفاف و حجاب، با استفاده از ابزار و دوربین‌های هوشمند در اماکن و معابر عمومی، نسبت به شناسایی افراد هنجارشکن اقدام و با ارسال مستندات و پیام اخطار به ناقضان قانون حجاب و عفت عمومی، در زمان و مکان مورد نظر، آنها را نسبت به عواقب قانونی تکرار این جرم مطلع می‌کند.

● **تجویز دارو در ایران ۲ برابر استاندارد جهانی است:** وزیر بهداشت و درمان و آموزش پزشکی: یکی از مشکلاتی که در کشور داریم، میزان بالای مصرف دارو است، به‌طوری که میانگین تجویز دارو در هر نسخه در جهان ۱.۵ قلم است اما در ایران حدود ۴ قلم دارو در هر نسخه نوشته می‌شود که بیش از ۲ برابر استاندارد جهانی است.

● **برخورد با کشف حجاب از ۲۶ فروردین آغاز می‌شود:** فرمانده کل انتظامی: از هفته آینده افرادی که کشف حجاب کنند ابتدا تذکر می‌گیرند؛ سپس به محاکم قضایی معرفی می‌شوند. خودروهایی که در آن‌ها کشف حجاب شده، بار اول تذکر می‌گیرند و بار دوم خودرو توقیف می‌شود. تمام صنف‌هایی که کارمندان آن‌ها کشف حجاب کنند، یک‌بار اخطار می‌گیرند و بعد پلمب می‌شوند.